

01. marts 2024

UPA2024/70

Inatsisartut suleriaasaanni § 33 naapertorlugu aalangagiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, Naalackersuisut ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsissasut pinerlussimanermi pillaasarnermut inatsimmik suliarinnittussamik aammalu eqqussisussamik. Ataatsimiititaliarsuup suliariumaagai Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnermi 2025-imi saqqummiunneqassapput.

(Inatsisartunut ilaasorta, Kuno Fencker, Siumut)

Tungavilersuut:

2008-mi Folketingip Kalaallit Nunaanni Pinerluttaalisitsisarnermi inatsisissaq atuutsilerpaa, taassuma Landstingip inatsiserisimasaa pinerluttulerinermik inatsit taarserpaa. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsit Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi kulturimik tungaveqarpoq amerlanertigullu qallunaat pillaasarnermik inatsisaannut assigiissuteqarluni. Kalaallit Nunaannili pinerluttulerinermi inatsisip allaassutigaa pillaasarnermik taakkartugaqannginnami, taamaasillunilu pineqaatisseriaatsinik sinaakkutinik assigiinngitsunik peqarani.

Piffissami kingullermi inuiaqatigiit akornanni oqallittoqarnerani arlaleriarluni pinerlunnermut naapertuutinnigitsumik pinerluttumut pineqaatissiisarneq ataqatigiippasinngitsoq oqartiartuutigineqartarpoq. Oqallinnermi pinerlunneq inunnut navianartorsiortitsisusooq eqqartorneqakkajuttarpoq. Sammisartaaq kingullermik Folketingimut qineqqusaarnermik aamma eqqartorneqarpoq. Taamaattumik pinerlunnerup inuup inuuneranik navianartorsiortitsineranut naapertuunnerusumik tulluunnerusumillu Kalaallit Nunatsinni pinerluttulerinermut inatsimmut pillaasarnermi sinaakkutissanik pilersitsisariaqartugut isumaqarpunga. Ullumikkut pillaasarnermut sinaakkutinik peqannginnerput isumaqarpunga pineqaatissiisarnerup iluani naliliiniarnermut aalajangiiniarnermut, kiisalu pinerluttoqarsimatillugu pillaaniarnermut ajornartorsiutinik unamminartunillu pilersitsisarpoq. Tamatumunnga tungatillugu 2008-mi atulersinneqartoq pinerluttulerinermut inatsit Kalaallit Nunaannut ullumikkumut naapertuunnersooq aammalu tulluartaunersooq nalilersortaqaqialerparput. Tamatumani suliap ingerlanneqarnerani ajornartorsiutaasut unammillernartuusullu assersuutigalugit makku sammineqarsinnaapput:

- Nalorninartoqarnera inatsisinillu atuutsitsinermi naligiissitaannginnera pissutaalluni, Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit ersarissunik maleruagassaqaangitsutut isikkoqarmata, qanoq pineqaatissiisoqassanersoq pillugu, tamanna inuiaqatigiinni eqqartuussivinni pinerluttulerinermut inatsisip pitsaanerusementik erseqqissarneqarnissaanut pisariaqartitsineq pillugu maluginiagassaavoq. Taamaalilluni pineqaatissiinermit aalajangersaaneq aamma pinerluuteqarsimanermut pinaveersaartitsinermit ikorfartuisuussaaq, aammalu inuiaqatigiit akornanni inatsisilik atuutsitsinermit qulakkeerinninnissamik pilersitsillugu.

- Inatsisitigut innarlitsaaligaaneq, Kalaallit Nunaanni innuttaasut ersarissunik maleruagassalinnik pineqaatissiisarnermi ilisimasaqaangillat aammalumi pinerlunnerup qanoq kinguneqarsinnaanerani.

- Pinerlitsaalisitsineq ajornakusoornerusoq, tassami pinerluttarnerit pinaveersaartinert akiornertu ajornakusoorput, tassani pisooqataasut taaneqarsinnaavoq assigiissakkanik uummaarissunillu pineqaatissiisanninnerit, taamaasilluni pinerlunnissaraluanik ingalassimaartitsisinnaaneq ajornakusoorluni.

- Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsimmut sinaakktissamik pilersitsinissamut aallartitat, attuumassutillit, kiisalu soqutigisaqaqatigiit suleqatigalugit inatsit suliarineqassaaq, taamaasilluni inatsip piviusunnorsanninnerani nalilersugassaasut tamarmik misissorneqareersimassallutik.

Taamaattumik isumaqarpugut piffissanngortoq Kalaallit Nunaat namminerisaminik ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisariaqarlersoq, taassumalu suliasarissavaa pineqatissiseeriaaseq nammeneq nunagisamut naleqquttoq suliarissallugu, taamaasilluni assigiissaakkamik, naapertuuttumik aammalu ullutsinnut naleqquttumik pinerluttarnernullu naleqquttumik pillaasarnermik inatsimmik suliarinnittussamik. Pillaalluni pineqatissiisarnissamut inatsisissaq pinerlineqarsimasunut, pinerluuteqarsimasunut, eqqartuussiveqarfinnut aammalu inuiaqatigiinnut ataatsimut isigalugu iluaqutaalersussaassaaq.

Siunnersuuteqarnissami makkua eqqarsaatigeqqunarput:

1. Ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsineq, taassumalu suliasarissavaa inatsisinut aningaasartuutissanullu tunngasut nalilersuiffiqeqarnissai, ataatsimoorussamik pillaataasumik pineqaatissiisarnissamik inatsiseqarnerup aningaasaqarnikkut inuiaqatigiinnilu sunniutigisinnaasai aammalu inatsisissap ilulilersornissaanut atuutsilersinneqarnissaanullu innersuussutaasussamik suliaqarnissaq.

2. Inatsisiliornermi suleqataasussat aammalu soqutiginnittut ataatsimoorfeqartinnissai, soorlu eqqartuussiveqarfiit, politiit, unnerluussisussaataasut, inatsisilerituut, pinerlussimasunik isumaginnittoqarfik, pinerluffiqeqarsimasut, pinerlunnikut, ilisimatuut, suliniaqatigiiffiit/-kattuffiit Kalaallit Nunaannilu innuttaasut. Taakkua qanimut suleqatigineqassapput ineriartortitsinerup ingerlarngani aammalu ataatsimoorussamik pillaasarnermik inatsimmik atuutitsilernermit. Allannilu aamma sulit taakkartugassaarsinnaavoq.

3. Inatsisartunut nalunaarusiornissaq, nalunaarusiaq killiffimmik naammassisanillu imaqaassaaq, taannalu kingusinnerpaamik tunniunneqassaaq Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnerini 2025-imi.

Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut sunniutigisinnaasai:

Siunnersuut Naalakkersuisut ataatsimiititaliarsuarmik ataatigiissaakkamik pilersitsinissaanut tikkuussissaaq. Siumut aningaasanik inatsimmit 2025-imi aningaasaliinissamut isumaqatiginninniarnermi suleqataassaaq. Naalakkersuisut maannamut ataatsimiititaliarsuarmik aallarnisaanissamut alloriaqqaartinnagit suut aningaasartuutissaasinnaasut tamatumunngalu sunniutaasinnaasut eqqoriaruminaakkallarpoq, matumani siusinnerusukkut ataatsimiititaliarsuit pilersinneqartut aningaasartuutigineqartarneri angissusaat aallaavigalugit assigiinngissusaat annertusinnaasarmata suliallu qanoq inissisimarngi apeqquterujussuusarlutik.

Naalakkersuisut ataatsimiititaliarsuup pilersinneqarnissaanut sulinissaat eqqarsaatigalugu AC-fuldmægtigip ukiup affaanik sulinissaa matumani naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu Siumut aningaasaliissutigineqartartut iluani pisinnaassasoq naatsorsuutigaa.

Aningaasaqarnikkut allaffisornikkullu namminersortunut sunniutigisinnaasai:

Soqanngilaq.

Aningaasaqarnikkut allaffisornikkullu innuttaasunut sunniutigisinnaasai:

Pinerluttaalisitsinissaaq, assigiissaakkamik aammalu uummaarissumik kinguneqartitsipallattarnerit, taakkuussapput tunngaviit pinerlunnialuanut nangaalersitsillutillu unititsisartussaasut. Inuiaqatigiit pillaasarnermut inatsimmik imminnut tulluarsakkamik kissaatigisaminnullu naleqquttumik tunaartaqalissapput.